

V každej úlohe hľadám nejakú jedinečnosť

Pavol Mikolajčák v rozhovore s Andreou Bacovou

Andrea Bacová: Som veľmi rada, že môžeme tentoraz bližšie priblížiť tvorbu slovenského architekta žijúceho v Taliansku.

Pavol Mikolajčák: Aj mňa to teší. Život v tejto krásnej krajine je pre architekta veľmi inšpirujúci. Južné Tirolsko je špecifická časť Talianska, kde dnes hovorí viac ako 60 percent obyvateľov nemecky (pôvodne to bola časť Rakúska). Taliansky šarm a nemecká spoľahlivosť sa tu veľmi dobre dopĺňajú, čo je cítiť v každej oblasti.

AB: To, že sa teraz spolu rozprávame, priniesla náhoda. Naša spolupracovníčka Renata Rehorovská na lyžovačke objavila peknú horskú chatu. Netušila, že je za tým Slovák. Pátrala, kto je jej autorom, a vypátrala vás. Z internetu som sa potom dozvedela, že pochádzate z Levoče, dva roky ste študovali aj na našej fakulte, no štúdium architektúry ste ukončili vo Viedni. Hneď po skončení školy ste sa však usídlili v Taliansku.

PM: Už počas štúdia som tri roky pracoval ako praktikant v kancelárii Christopa Mayra Fingerleho, kde som pokračoval aj po skončení školy. Neskôr som pracoval pre Waltera Pichler a od roku 2013 pracujem ako samostatný architekt.

AB: Ako sa vám teda darí v Taliansku?

PM: Začínal som u Christopa Mayra Fingerleho, architekta, ktorý sa téme alpskej architektúry dlhodobo venuje. Ako autor niekoľkých publikácií bol aj organizátorom súťaže Nové stavby v Alpách. Išlo o cenu za architektúru v rámci celého alpského priestoru. V alpskom regióne existujú silné kultúrne väzby, jazyky sa tu prekrývajú a architektúra sa stáva témou nezávislou od hraníc. Ochrana krajiny je presne zafinovaná, činnosť človeka je v úzkom spojení s prírodou. Architektonická scéna je naozaj živá. Už od začiatku ma upútalo, že najmä vo švajčiarskych a vorarlberských regiónoch existuje veľa publikácií, výskumné a experimentálne projekty a všetko sa dôkladne analyzuje.

AB: Región, v ktorom pracujete, je výrazne kopcovitý. Príroda sa tu stáva hlavným motívom, kde jednoducho s kontextom musíte narábať. Je to vlastne širší alpský región, ktorý prevážuje Švajčiarsko, Taliansko s Južným Tirolskom, odkiaľ vychádzajú v súčasnosti mnohé kvalitné koncepty.

PM: Pritom Južné Tirolsko je veľmi malické, má 500 tisíc obyvateľov. Jedinečný hornatý región je ako stvorený pre turizmus. Ten je dnes hospodárskym pilierom celej oblasti. Neobmedzená výstavba by však spôsobila nenávratné škody, a preto boli v šesťdesiatych rokoch zavedené veľmi prísne urbanistické pravidlá. K postaveniu domu nestačí mať pozemok, výstavba je striktno obmedzovaná. Ak sa stavia niečo nové, zväčša sa musí niečo zbúrať. S každým metrom

štvorcovým sa tu zaoberá veľmi šetrne. Novostavba na zelenej lúke je naozaj zriedkavá, možná len v dolinách, v priemyselných častiach. Pred piatimi rokmi boli Dolomity pridané na zoznam prírodného dedičstva UNESCO.

AB: Ohľaduplný a citlivý prístup je potom samozrejmy a navyše regulatívy architekta usmeria.

PM: Usmeria a architektúra získava aj akúsi väčšiu hodnotu. Stavia sa tu oveľa menej ako dnes na Slovensku. Ide skôr o prestavby, alebo sa budovy búrajú a stavajú nanovo. Sídla zostávajú kompaktné, zástavba sa veľmi nerozširuje. Pozemok s povolením stavať má nesmierne vysokú hodnotu. V skutočnosti sú stavebné náklady takmer vždy nižšie ako cena pozemku. Tým sa zároveň zväčšuje priestor na architektonickú tvorbu a keď niekto dostane možnosť niečo navrhnuť, snaží sa využiť príležitosť čo najlepšie. Zaujímavé je, že až donedávna tu kvôli regulácii neexistovali periférne nákupné centrá (asi posledný kúsok Európy). Celý maloobchod sa realizoval v centrách miest. V posledných rokoch sa však už situácia začína meniť aj tu.

AB: Jedna vec je fungujúci legislatívny rámec, druhá vec je kontext – uctievanie autochtónnej architektúry, špecifická materialita, vychádzajúca z miestnych zdrojov, mierka súvisiaca s krajinou.

PM: Zákony vytvárajú len rámec, od ktorého sa potom odvíja konkrétna architektúra. Tá závisí aj od komunity miestnych architektov.

AB: Väzba medzi ateliérmi je asi u vás silnejšia a každý sa snaží nie byť po aktuálnej vlne, ktorú určujú dobré ateliéry.

PM: Je potrebné si uvedomiť, že v Taliansku pôsobí okolo 150 000 architektov, čo je v prepočte na počet obyvateľov najviac na svete. V Južnom Tirolsku funguje asi 1 500 architektov, čo je pri 500 tisícoch obyvateľov vysoké číslo. Už počas štúdia vo Viedni som sa zamýšľal na tým, či liberálny prístup k počtu architektov viac prospieva alebo škodí. V praxi to často vyzerať tak, že do vypísanej súťaže príde 150 návrhov. Často sa človek pýta, či má zmysel sa zúčastniť a vložiť do toho toľko energie a prečo je nás tu toľko?! V konečnom dôsledku to má však pozitívny dopad na kvalitu. Určite nie je jednoduché dostať sa k zákazke, veľa projektov ide cez súťaže. Na druhej strane, keď sa architekt k projektu dostane, viac si to váži a snaží sa, aby výsledok bol čo najlepši.

AB: Veľa projektov, ktoré ste realizovali, ste získali cez súťaže. Aj horskú chatu, ktorú teraz publikujeme...

PM: Prvých päť rokov u architekta Christophu Mayra Fingerleho som robil iba súťaže. To je tu bežná činnosť absolventov. Nestoja veľa peňazí a majú dostatok energie pre nadčasovú prácu často do neskorých nočných hodín.

AB: Je to ale dobrá škola, keď to robíte v zavedenom ateliéri...

PM: Určite, páčilo sa mi to a veľa mi to dalo. Ešte počas mojej praxe som v roku 2003 robil súťaž na mestskú knižnicu. V dvojkolovej súťaži sa zúčastnilo 300 súťažiacich a náš návrh sa presadil. Vyhrali sme aj ďalšiu zaujímavú súťaž na dostavbu tribúny z tridsiatych rokov. Kúpalisko Cascade sa realizovalo v roku 2007. To som bol čerstvo po ukončení štúdia a zodpovedal som za celú súťaž. Z ďalších projektov to boli školy či stanice lanovky, ktoré sú tu veľmi obľúbenou témou. V regióne sa robí veľa pekných vecí.

AB: Ako sa vám pracuje v kontexte talianskej architektúry? Cítite nejaký rozdiel oproti iným architektonickým scénam? Hovorí sa, že Taliani sa ako umelci už narodili, že majú kreativitu v genofonde národa.

PM: Južné Tirolsko sa veľmi nedá vnímať ako súčasť talianskej scény. Tunajšia zmes mu dáva mimoriadny charakter. Trochu technokratického Rakúska, trochu inžinierstva a trochu talianskeho šarmu.

AB: Z vašich projektov mám pocit, že máte vzťah ku krivkám. Do svojej koncepcie sa snažite vložiť aj oblúk, detail s drevom, ktoré zmäkčujú ortogonálne línie.

PM: Najmä na kopcoch. Sú ale aj veci, ako môj obľúbený projekt mestského domu v historickom centre Bolzana...

AB: Tak ten je naozaj minimalistický... (*smiech*) Skúste, prosím, teda charakterizovať vašu tvorbu, smer, ktorým sa uberáte.

PM: Je pre mňa dôležité nerobiť architektúru, založenú len na formách. V každej úlohe hľadám nejakú jedinečnosť. Nepáči sa mi mať očividný rukopis. Nechcem sa zadefinovať, aby som vytváral nejakú generickú formu bez ohľadu na to, kde to je a akú má funkciu, len preto, aby sa dalo rozpoznať, kto je autorom. Omnoho dôležitejšie je vychádzať z kontextu a nájsť niečo lokálne a tradičné, čo by sa dalo ďalej rozvinúť. Napríklad aj Herzog & de Meuron robia projekty, ktoré sú zakaždým iné, vychádzajú vždy z miesta, na ktorom stoja. Samozrejme, objekt musí fungovať a reagovať na svoje prostredie, estetická stránka taktiež patrí k tomu. Je to teda komplexná úloha. Stavba musí fungovať, musí pevne stáť a odolávať času počas mnohých rokov, no musí tiež spĺňať estetické nároky. A najmä mať vzťah k miestu, na ktorom stojí. Snažím sa myslieť dopredu a nepodliehať krátkodobým módnym trendom. Vždy myslím na to, ako to bude vyzerať o desať alebo pätnásť rokov.

AB: Je to ťažké odhadnúť, však?

PM: Je to ťažké, ale pokiaľ sa dá, snažime sa vyskúšať niekoľko variantov. Často pripravíme aj 50 rôznych riešení fasád, hmôt a podobne. S odstupom času sa s kolegami k tomu opäť vrátíme a prehodnocujeme. Keď venujete projektu dostatok času a energie, je to vidno. Niekedy sa človek dokonca vráti k prvým návrhom. Takýmto spôsobom sa snažime dosiahnuť, aby sa žiadne riešenie nepodcenilo, neprehliadlo a vylúčili sa tie, ktoré sa rýchlo „prejedia“.

AB: Hovorili ste, že myslíte na budúcnosť... Dnes sa u nás, ale aj vo svete veľa hovorí o ekologických konceptoch, o udržateľnej architektúre. Ako vnímate vo svojej tvorbe tieto požiadavky, ktoré sú iste dôležité?

PM: Problém je v tom, že napr. pojem nízkoenergetický dom sa stal marketingovým fenoménom a predáva sa pod tým všetko možné. Preto s tým tunajší architekti veľmi nechcú mať nič spoločné. Na druhej strane, mestský dom v Bolzane má fasádu z pohľadového betónu. Nie je tam ani klasický zatepľovací systém, ani trojité sklá. Vetrania a technika sú zredukované na minimum. Napriek tomu je nízkoenergetický a dostal za to aj cenu.

AB: Rada by som sa spýtala na váš názor na materialitu. Kameň, drevo, betón – to sú materiály, ktoré sú v súčasnosti veľmi trendy. Práve vo vašom prostredí majú osobitú pozíciu. Máte v tomto nejaké pravidlá, alebo je to vec konkrétnej situácie?

PM: Veľmi veľa konceptov sa už vracia k masívnosti. Robiť všetko iba z ľahkých materiálov a z nejakých tepelných izolácií sa síce dá, ale klimatická kvalita domov sa dá oveľa lepšie dosiahnuť ťažkými materiálmi s cieľenými otvormi. Robil som domček vo svahu ako rozšírenie usadlosti Felderhof vo Villanders, ktorý je nominovaný vydavateľstvom Callwey medzi 50 najlepších rodinných domov. Klient si pôvodne myslel, že obklad bude zo sadrokartónu, no napokon sme ho presvedčili a celý strop a steny sú len z betónu. Samozrejme, je potrebné všetko si vopred premyslieť, napláňovať každé jedno svetidlo či reproduktor, ale stojí to za to! Povrch nie je to úplne perfektný, má sem tam „mraky“ či nejakú chybičku, ale je to na prvý pohľad čosi solídne. A hlavne, má to niečo spoločné so starými domami v usadlosti. Tie sú postavené z kameňa a fungujú. V lete ostávajú chladné, v zime funguje akumulácia tepla. Klient zrekonštruoval aj tieto

domy (slamená strecha a podobne), čím vznikol na dnešné pomery úplný unikát. Aby to bolo celkom autentické, má v maštali aj zvieratká.

AB: Prejdime teda k chate v Obereggen. Projektovali ste ju spolu s Petrom Pichlerom na základe vyhranej súťaže. Aké bolo konkrétne zadanie?

PM: Toto lyžiarske stredisko vlastní spoločnosť založená v šesťdesiatych rokoch miestnymi obyvateľmi. Prvých sedem vlekov sa postupne rozrastalo a lyžiarske stredisko sa stalo ťažiskom turizmu v celej oblasti. Obereggen AG je síce súkromná spoločnosť, no v snahe nájsť nové inovatívne riešenie sa rozhodli pre formu súťaže. Vzhľadom na veľké množstvo akcionárov je súťaž v takých prípadoch tou najtransparentnejšou formou.

AB: Mali ste pri zadaní nejaké limity?

PM: Miesto, kde má chata stáť, bolo presne stanovené. Súviselo to s pozemkovou štruktúrou, ako aj s tým, aby bola čo najbližšie k sedačke. Sedačková lanovka je v zime jediný dopravný prostriedok, ako sa tam dá dostať. Zadefinovaná bola taktiež veľkosť nadzemnej hmoty – 1300 metrov kubických. Pod zemou to nebyva veľmi obmedzené. Lokalita je veľmi pekná, svah je západne orientovaný. Západ snlka sa tam dá vychutnávať najdlhšie v celom lyžiarskom stredisku.

AB: Terasa je podľa všetkého asi dlho využívaná...

PM: No, s tým je trochu problém. Terasa sa môže využívať len do pol piatej, potom lyžiarska hliadka polície všetkých povyhadzuje. Svah pod chatou je natoľko strmý, že sa pri jeho úprave používajú laná a ak by tam niekto ostal dlhšie, bolo by to veľmi nebezpečné. Aj kvôli tomu sa zvažuje osvetlenie zjazdovky pre nadchádzajúcu sezónu a sprístupnenie chaty vo večerných hodinách.

AB: V takejto vysokej polohe musela byť výstavba veľmi komplikovaná. Ako tam dopravovali stavebný materiál?

PM: Cez prilahlý les bola postavená jednoduchá príjazdová cesta. To nás trochu zabrzdlilo, takže so stavbou sa dalo začať až v júli. Veľmi to ale zjednodušilo dopravu mechanizmov a materiálu.

AB: Prečo sú tam práve tri vykonzolované časti? Bolo to tak dané, súviselo to s prevádzkou celej budovy, alebo to bol výtvarný zámer?

PM: Vychádza z to z miesta, ktoré bolo k dispozícii, a z konceptu, z ktorého sme vychádzali. Staré drevené chalupy, ktoré sa dajú nájsť všade v okolí, majú rozpätie okolo 4,5 metra. Zároveň je to ideálna šírka miestnosti na to, aby sa tam pohodlne vošli dva rady stolov s lavicou na sedenie pozdĺž stien, čo je ideálne usporiadanie sedenia pre tento účel. Od toho sa to teda trochu odvíja.

AB: Vykonzolované časti sú teda tvarovo inšpirované starými vidieckymi chalupami.

PM: Áno, tri sa tam vošli, štvrtá už nie. *(smiech)* Vychádzali sme z gastronomického konceptu, ktorý ráta s približne 100 miestami na sedenie. Existujúce miesto sme museli zmysluplne využiť, dôležité bolo usporiadať kuchyňu, reštauráciu, bar a vonkajšiu terasu na jednej úrovni, čo v strmom svahu nebolo vôbec jednoduché.

AB: V interiéri dominuje pôsobivý drevený strop s rebrami, medzi ktorými je vložené osvetlenie. Ako je konštrukčne riešený?

PM: Elementárne pre nás bolo nájsť konštrukčný systém, ktorý by zmysluplne zodpovedal geometrii. Staticky je to dosť komplikovaná záležitosť. V tomto prípade sú teda nosné drevené rebrá, medzi nimi je drevený smrekový obklad. Ocelová štruktúra pod ním strechu v určitých miestach zosilňuje. Nosnosť je prispôbena záťaži 1000 kg snehu na meter štvorcový. Takže okrem dreva je to celé vystužené a fixované niekoľkými oceľovými elementami. Nakoniec sa nám to podarilo usporiadať natoľko, aby sme nosné rebrá zo smrekového dreva mohli ponechať v pohľade bez

viditeľných skrutiek a spojov. Nosný systém sa stal najdôležitejším interiérovým elementom.

AB: V objekte je len stravovacia funkcia, všakže?

PM: Áno, je to lyžiarska chata. Je tam bar, reštaurácia s kuchyňou a dole toalety a skladovacie priestory. Sú tam aj dve izby pre personál.

AB: Chata je otvorená celoročne?

PM: V zime je 5 mesiacov lyžiarska sezóna a v lete 3 mesiace turistická. Pre lyžiarske stredisko je chata veľmi dôležitá. Predtým bola zjazdovka po obede málo vyťažená, v lete turistom chýbalo zázemie. Sedačka fungovala bez možnosti občerstvenia a úkrytu pred dažďom a búrkami, ktoré sú tam dosť časté. Lyžiarske strediská potrebujú držať krok s dobou a inovovať, aby získali konkurenčné výhody. Dostavovať ďalšie zjazdovky alebo vleky nie je reálne, zameriavajú sa preto na skvalitnenie služieb.

AB: Aké ekologické limity ste museli rešpektovať? Použili ste v tejto súvislosti nejaké neštandardné technológie?

PM: Musela byť zabezpečená ochrana podzemných vôd. Dôležitý bol čo najmenší zásah do topografie. Stavba musela prejsť všetkými grémiami a schvalovaniami a bola v konečnom dôsledku odsúhlasená. Projekt bol kvôli svojej kompaktnej forme, použitému drevu, ako aj sedlovej streche napriek inakosti veľmi dobre prijatý.

AB: Má chata nízkoenergetický štandard?

PM: Má. Budova je v zásade dobre izolovaná. Energia na kúrenie predstavuje v tomto prípade len malý zlomok celkovej spotreby. Treba sa na to pozeráť aj tak, že to nie je dom, v ktorom sa býva, ale do ktorého denne vojde 400 ľudí. Iba kuchyňa má asi 20-násobne väčšiu spotrebu ako porovnateľný obytný dom. Samozrejme, použili sme vzduchotechniku s účinnou rekuperáciou tepla, aby fungovala v dostatočnom objeme. Sú tam tepelné čerpadlá, víťalo sa do zeme. Myslím, že v kilowattoch na meter štvorcový to síce nie je bohviečo, ale v kilowattoch na spokojného návštevníka to bude veľmi dobrá hodnota, dobre tam totiž varia. Navyše sedačka vedľa spotrebuje päťkrát viac energie. Keby sa mal na to človek pozrieť vyslovene ekologicky, tak by sa muselo zavrieť celé lyžiarske stredisko. *(smiech)* A to nehovorím o zasnežovaní...

AB: Ako rýchlo sa chata postavila?

PM: Veľmi rýchlo. Za 4 mesiace to bolo postavené, zariadené a aj upratané. Páčilo sa mi, že sa architektúra stala marketingovým prostriedkom. Stala sa vizitkou celého strediska a klientom sa každé investované euro vracia späť najmä obrovskou publicitou. Preberali to čínske, japonské, kanadské, celoeurópske webové stránky, chatou sa zaoberalo veľa televíznych šotov, mala veľký ohlas na sociálnych sieťach. Je to šanca, ako dostať súčasnú architektúru do povedomia a záujmu širšej verejnosti. A to na prospech všetkých zúčastnených. Najlepšie zadostučinenie je prečítať si v Trip Adviosore, že okrem dobrej knedle sa ľuďom páčili aj drevené nosníky, alebo že to tam vyzerá ako vo vnútri veľryby.

AB: A teraz sa dostanete aj na Slovensko! Máte vôbec kontakt so Slovenskom? Chceli by ste sa prípadne v budúcnosti vrátiť?

PM: Môj doteraz jediný projekt, súvisiaci so Slovenskom, bola diplomová práca, ktorou sme ukončili spoločne s Barborou Šajgalikovou viedenskú štúdiu. Bolo to múzeum histórie v Bratislave pod hradom. Pre zaujímavosť, Peter Pichler kreslil v hamburskom ateliéri Zahy Hadid veže, ktoré sa teraz budú stavať v Bratislave. Čo sa mňa týka, momentálne žijem a pracujem v Bolzane, mám tu rodinu. Ako presvedčený Európan však vnímam budúcnosť Európy ako spoločenstva bez hraníc. A architektúra tiež hranice nepozná.

Bratislava – Bolzano marec 2017

Chata

Obereggen

Peter Pichler – Pavol Mikolajčák

Horská chata v Dolomitoch

V roku 2015 bola vypísaná súťaž na projekt horskej chaty v oblasti Obereggen uprostred talianskych Dolomitov. Architektonickú súťaž vyhrala dvojica architektov z blízkeho Bolzana Peter Pichler a Pavol Mikolajčák.

O prvú cenu sa však pri ich projekte postarala sama príroda južného Talianska, pohorie Dolomitov so svojou úžasnou a neopakovateľnou scenériou. Na prvý pohľad ultramoderná drevená stavba zasadená do lyžiarskeho svahu provokuje otázku, kde je podstatná inšpirácia architektov pre takýto netradičný tvar.

Za svoju krátku existenciu chata dostala niekoľko prirovnaní a vyvolala aj pár úsmevných asociácií. Niekomu jej pôdorys pripomína spadnutý kmeň stromu s tromi mohutnými vetvami, prípadne tieň stromu, ktorý vám poskytne ochranu pred slnkom či nevlúdny počasím. Dokonca sa spomínal aj trojhlavý drak, ktorý schádza z kopca. Interiér zas môže evokovať brucho veľryby. Základnou inšpiráciou a predlohou pre tvorbu novodobej horskej chaty sa stala tá najjednoduchšia klasická drevená stavba so sedlovou strechou, akých nájdeme stovky kdekoľvek na lúčach v podhorských oblastiach. Moderná interpretácia jednoduchej myšlienky. Starú drevenú klasickú chatu si autori vybrali ako nosný prvok, ktorý zopakovali, a umne prepojili tri segmenty do jedného celku. Tri domčeky na svahu zrástli do jednej hmoty, čím dosiahli veľkolepý panoramatický výhľad cez presklené fasády

smerom do údolia. Spomínaný trojzubcový pôdorys v súlade s vrstevnicami umiestnili vedľa existujúcej stanice lyžiarskeho vleku. Stavalo sa v náročných podmienkach chránenej krajinej oblasti vo výške viac než 2000 m n. m. Od roku 2009 sú Dolomity zapísané do zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Pre tak náročný terén bolo potrebné vybudovať novú prístupovú cestu. Cestu postavili lesníci, akonáhle už bola k dispozícii, celý proces sa veľmi urýchlil. Následne nebol problém, aby vyšli na miesto stavby betónová miešačka či nákladný žeriav, čo veľmi skrátilo čas výstavby. V júli 2016 sa začalo s prvým výkopom a 20. októbra bolo všetko hotové. Najnáročnejšou časťou stavby bola komplikovaná strecha.

Zadanie obsahovalo zaužívaný lokálny program náplne, aký poznáme z podobných starších objektov a je typický pre chaty v tejto oblasti. Pôdorys s tromi hlavnými vetvami zapadá harmónicky do existujúceho prostredia.

Trojúrovňový objekt začíname vnímať z existujúcej lanovej dráhy pre lyžiarov a turistov pri výstupe z lanovky Oberholz. Tu nám drevená strecha pripomína vetrom vytvorený snehový závej. Hneď na úrovni výstupu z lanovky je výťah pre peších turistov, ale aj imobilných návštevníkov. O úroveň nižšie sa nachádza dominantná vyhlídková terasa nasmerovaná na juhozápad s vonkajším barom pre možnosť rýchlejšej obsluhy. Vnútorňá časť sa delí na reštauráciu s otvorenými salónikmi (jeden so zabudovaným krbom), veľkú barovú časť so sedením a zázemie kuchyne so skladom potravín. O poschodie nižšie nájdeme toalety pre návštevníkov,

ktoré sú pre lyžiarov pohodlne prístupné aj z vonkajšej strany priamo zo zjazdovky. V tejto časti sa nachádza tiež technické zázemie.

Spomínaná funkčná náplň je bežná v okolitých starších chatách, ale na stanici Oberholz je predsa všetko iné. Rafinovane zasadená stavba netradične zoskupenej trojice drevených chatiek s veľkými presklenými fasádami na koncoch nepôsobí príliš monumentálne, o to prekvapivejší je vstup do jej útrob. Otvorený veľký presvetlený priestor, ktorý je vytvorený spojením drevených striech s podhľadom organických tvarov poskytuje neopakovateľný dojem. Pri sedení v reštaurácii sa pocitovo nachádzate akoby priamo na zjazdovke, vidíte lyžiarov a nekonečnú panorámu Dolomitov. Architekti definovali farebnosť interiéru kombináciou použitých jednoduchých materiálov. Všetky použité materiály pochádzajú z miestnych zdrojov a sú homogénnou vzorkou regiónu.

Konštrukcia strechy pozostáva z drevených rámov zo smrekových profilov (46/12 cm), spojených ocelovými platňami a ocelovými klinmi. Povrchovou úpravou pripomína zvetralé sivé drevo. Vytvára kontrast svetlému smrekovému drevu, ktoré je použité na terase a aj v interiéri. A celkovo opticky uzemňuje stavbu. Vertikálne steny upravené pohľadovým betónom pôsobia jemne technokraticky a príjemne kontrastujú so svetlými drevenými smrekovými lamelami v podhladoch. Betónu dosť pomohlo opieskovanie svetlým cementom, ako aj štrk z porfýru s červeno-hnedým farebným tónom. Pieskovaním sa výrazne odkryl aj farebný tón prísad v betóne a zdrsnením plochy sa následne zlepšila aj akustika. Vybavenie interiéru – stoly a stoličky – harmonicky ladí s drevenými podhladmi.

Kresielka v oddychovej časti reštaurácie svojou jasnou sivou farbou optimisticky rozjasňujú priestor. Všetky sedáky a lavice sú potiahnuté sivým filcom a spríjemňujú sedenie. Filc bol vyrobený na mieru z ovčej vlny miestnych oviec. Autori dopredu kalkulovali s pestrofarebným oblečením lyžiarov, a preto zvolili farbu prírodného dreva a pohľadového betónu, aby interiér farebne menili samotní návštevníci. Trojica presklených fasád dostatočne presvetľuje celý interiér, preto sa v ňom na imidžové dosvetlenie použili jednoduché subtilne čierne lampičky visiace nad stolmi. Každý jeden detail je dotiahnutý do konca, či už ide o logo chaty, jednotný grafický dizajn jedálnych lístkov, servítok alebo korporátne oblečenie personálu.

Každá maličkosť hrá v prospech konzistentného celku a tu sa naozaj na nič nezabudlo. Výsledok je uchvacujúci. Za pár mesiacov od otvorenia chaty na stanici lanovky Oberholz urobila celému lyžiarskemu stredisku Latemar-Obereggen v talianskych Dolomitoch nevidanú reklamu. Osvieteným investorom bolo lyžiarske stredisko, ktorému sa investícia vyplatila. Chata je živou reklamou. Jej recenzie sa v krátkom čase objavili v renomovaných odborných periodikách po celom svete. Nepriamo sa zviditeľnilo aj Slovensko zásluhou jedného z dvojice architektov – Slováka Pavla Micolajčáka.

Signifikantný rukopis dvojice Pichler a Micolajčák tu zanechal svoju vizitku.

Renata Rehorovská

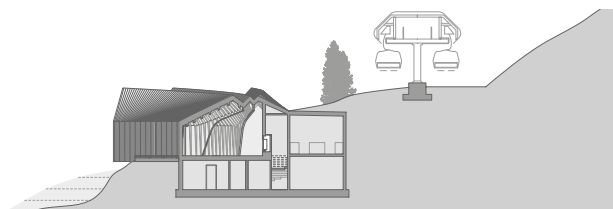

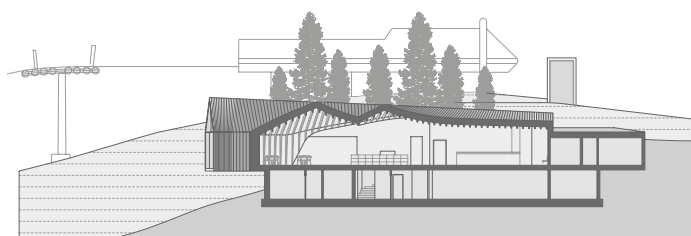

Pôdorys 1. np

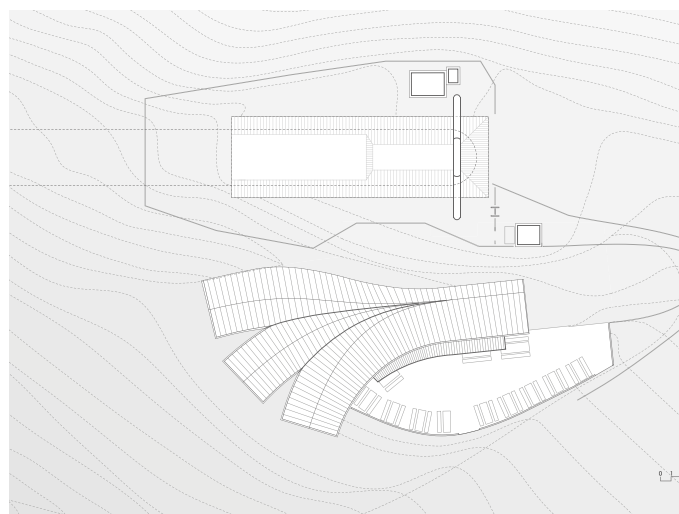
Rez priečný

Rez pozdĺžny

Pôdorys 1. pp

Pôdorys strechy

Horská chata Oberholz, Obereggen, Taliansko

Investor: Obereggen AG / Spa

Autori: Peter Pichler, Pavol Mikolajčák, statika: Andreas Erlacher

Projekt: 09. 2015 – 05. 2016, realizácia: 07. 2016 – 10. 2016

Plocha pozemku: 1 490 m², zastavaná plocha: 320 m²

Úžitková plocha: 670 m², obstaný priestor: 2 800 m³

Stavebné náklady: cca 2 mil. EUR (aj so zariadením)

Foto: Oskar Da Riz, Renata Rehorovská (s. 22, 30)

www.peterpichler.eu, www.mikolajcak.com

Peter Pichler

*1982 Bolzano

°2008 die Angewandte, °2007 FA TU Viedeň

Pavol Mikolajčák

*1981 Levoča

°2007 FA TU Viedeň